

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚ: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1,5, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

CENA
6 GROSZY

GENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miesiąc. Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i nekrologi pokop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiamej o 50 proc. drzej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZESTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

W sprawie czytelni wiejskich.

Jedną z najpilniejszych spraw u nas jest szerzenie oświaty i uświadczenia narodowego wśród ludu wiejskiego. Prócz kursów dla analfabetów i ruchomego uniwersytetu ludowego, których organizowanie po wsiach jest rzeczą niezmiernie pożądaną i — miejmy nadzieję — zostanie postawione na pierwszym planie działalności wskrzeszonej Macierzy, jednym z najdonioślejszych środków szerzenia zainteresowania do wiedzy wśród włościan jest tworzenie po wsiach bibliotek i wypożyczalni składających się z książek tanich i popularnych, które swą treścią mogłyby zainteresować lud i pobudzić go do czytania.

Biblioteczki takie powinny w jak najkrótszym czasie powstać przy każdej szkole na wsi. Lud wiejski pragnie takich bibliotek. Rozmawiając w czasie wielkiej kwesty ze światlejszymi włościanami przekonaliśmy się, iż chętnie pomogliby w organizowaniu czytelni wiejskich, o ileby ktoś wystąpił z inicjatywą w tym kierunku i wskazał książki pożyteczne i tanie. Fundusze ze składek dobroczynnych znalazłyby się napewno — jak mnie zapewniano — na pierwszy początek. Powiększanie zaś bibliotek odbywałoby się z pieniędzy uzyskanych za wypożyczanie książek od czytelników.

Na początek trzeba by oznaczyć — oczywiście — minimalną opłatę miesięczną dla abonentów książek (np. pięć kop. miesięcznie), aby nie zniechęcać czytelników. Jestem pewny, iż taką opłatę wnieść może każdy prawie mieszkaniec wsi pragnący korzystać z biblioteki, zresztą zupełnie ubogich można zwolnić i od tej opłaty. Chodzi więc tylko o inicjatywę i zajęcie się możliwie prędkie zorganizowaniem tych bibliotek.

Nauczyciele wiejscy, którzy często mają przykrości wynikające z ciemnoty ludu, powinni być nie tylko w interesie społecznym, lecz i własnym wziąć na siebie inicjatywę w tym względzie i po porozumieniu z inteligentniejszymi gospodarzami zebrać możliwie prędko fundusze i przystąpić do dzieła. Książka w myśl kilkakrotnie wyrażonego zdania biskupa, powinny z ambon zachęcać do tworzenia takich bibliotek.

Abym jednak biblioteczki te mogły wywierać wpływ dodatni, powinny być organizowane planowo i w taki sposób aby mogły zainteresować tych, dla których będą przeznaczone. Powinny więc rozpoczynać od spraw najbardziej żywotnych dla ludu i stopniowo przechodzić do tematów bardziej oderwanych. Gdzie fundusze starczą należy oczywiście zakupić jaknajwięcej książek. Gdzie ich jednak braknie, należy — według mego zdania — trzymać się następującego planu w zakupie książek oraz ich

polecenia do czytania. Najbezpośredniejszy interes dla włościan przed stawia rolnictwo i kwestja samorządu gminnego oraz wszelkie sprawy społeczne związane z bytem wsi. To też książki traktujące o tem należy postawić na pierwszym miejscu.

Z kategorii rolniczych możnaby polecić dla bibliotek wiejskich następujące książeczki:

1. Antoszka. — Upominek dla matek i gospodyń — 20 k.
2. Czech S. — O mierzeniu gruntu — 12 k.
3. Danysz P. — O żywieniu się roślin gospodarskich — 10 k.
4. Jankowski E. — Sad przy chacie — 15 k.
5. Konarski St. — Co to jest rola i jak ją uprawiać — 15 k.
6. Malinowski — Rolnictwo włościańskie zagranicą — 20 k.
7. Monarczewski — O budowie zagród włościańskich — 20 k.
8. Zieliński — Jak usuwać szachownicę — 10 k.
- Z droższych książek w razie, gdy fundusze wystarczą możnaby nabyć:
9. Mieczysławski K. — Rolnik wzorowy — 1 rb. 5 k.
10. Kowalewski M. — O zwierzętach szkodliwych i pożytecznych w gospodarstwie.

Co się tyczy samorządu gminnego i praw przysługujących w nim włościanom, to bardzo dobre o nich informacje zawierają dwie książeczki:

11. Carskie Ukazy — 10 k.
 12. Sołtyś z woli chłopskiej: O dobrodziejstwach cesarza rosyjskiego dla polskiego chłopca — 10 k.
- O sprawach społecznych związanych z bytem włościan dowiedzieć się można z następujących książek:

13. Gołńska — Spółki rolnicze i handlowe — 10 k.
14. Trzeciak — Odrodzenie wsi polskiej — 15 k.

Książeczki powyższe powinny być w każdej biblioteczce wiejskiej. Należy je przedewszystkiem polecać do czytania, aby zainteresować lud przedmiotem najbardziej mu znanym i w ten sposób zachęcić do dalszej pracy nad sobą.

Jedną z najbardziej zaniedbanych, choć najżywniejszych spraw na wsi jest higiena. Obznajmić lud z jej wymaganiami i przepisami i pobudzić go do przestrzegania ich w zakresie możliwie najbardziej rozległym jest zadaniem nader ważnym i wdzięcznym, to też w każdej biblioteczce wiejskiej powinny się znaleźć popularne książki uświadczenia lud jak zachować jedno z najważniejszych dóbr — zdrowie.

W tym przedmiocie polecić można do bibliotek ludowych następujące książeczki:

15. Brzeziński — Jak wychowywać dzieci na zdrowych i silnych ludzi — 10 kop.
16. Zaleski — O przyczynach chorób zakaźnych — 15 k.
17. Schoenajch — Pielęgnowanie

dziecka w pierwszych latach życia — 10 kop.

18. Jasiński — Wychowanie dziecka w latach szkolnych — 10 k.

19. Bujwid — Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach — 5 k.

20. Zielczak — Rady dla kobiet, które chcą być zdrowymi.

Kazimierz Okuszeko.

Powstrzymaj się od słów dotkliwych i ostrych; jeśli je powiedzialesz, staraj się łagodną mową zagoić ranę, którą zadałeś bliźniemu.

Ojciec Święty Benedykt XV wobec żydów.

Tygodnik żydowski wydawany w języku rosyjskim „Nowy Pat“ donosi, że komitet żydowski w Ameryce złożył Ojcu św. memoriał o położeniu żydów w państwach wojujących i otrzymał następującą odpowiedź:

„Watykan, Sekretariat stanu Jego Świątobliwości, 9 maja 1916 r. W. P. L. Marschall, prezes komitetu żydowskiego w Nowym Jorku.

„Ojciec święty z zainteresowaniem odczytał list panów z 1 maja. W imieniu trzech milionów żydów obywateli Stanów Zjednoczonych zwróciłem się do Jego Świątobliwości i obznajmiłem ze smutnem położeniem waszych współwyznawców w rozmaitych miejscowościach, a jednocześnie prosicie o interwencję „całym wyższym autorytetem moralnym i duchowym“, aby położony kres cierpieniom przez akt humanitarności, której Ojciec św. tak jest oddany.

„Papież nie ma możliwości wypowiedzenia się o oddzielnych faktach wyłożonych w memorandum, załączonym do listu, lecz w zasadzie, jako głowa Kościoła katolickiego, który wierny swej Nauce Boskiej i swym świętym tradycjom, uważa wszystkich ludzi za braci i czy ich miłować się wzajemnie, stałe nalega, aby w stosunkach poszczególnych jednostek i całych narodów przestrzegano zasady prawa neutralnego i potępia wszelkie gwałty. Prawo to winno być przestrzegane względem synów Izraela zarówno jak i względem wszystkich ludzi, gdyż sprzeciwiałoby się sprawiedliwości i religii ich wykluczenie z prawa, z motywów wyłącznej różnicy wyznania.

„Następnie Ojciec św. w swem sercu ojcowskiem bolejąc nad okropnościami wojny, w chwili obecnej głębiej niż kiedykolwiek czuje konieczność przypomnienia wszystkim ludziom, że są oni braćmi i że zbawienie ich leży w powrocie do prawa miłości, prawa Ewang. św. Do swej pracy szlachetnej chciałby on wezwać osobliwie tych, którzy wobec świętych przywilejów swej służby pasterskiej powołani są do akcji czynnej w tym kierunku.

„Tymczasem Ojciec św. wita zgodę, która panuje w Stanach Zjedno-

czonych Ameryki Północnej pomiędzy wyznawcami rozmaitych wyznań i która przyczynia się do pokojowego rozkwitu waszego wielkiego kraju. Jego Świątobliwość wznosi modły do Boga, aby wreszcie nastąpił dla dobra ludzkości pokój, którego orędowaniem słusznie nazwaliście Stolicę Apostelską“.

Kardynał P. Gasparri.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 26 czerwca:

Wschodni plac boju.

Poza ożywioną częściowo działalnością artylerji i kilkoma walkami między małymi oddziałami, z północnej części frontu niema nic do doniesienia.

Grupa wojsk generała von Linsingena.

Na zachód od Sokula i pod Zaturcami odbywają się ożywione i poważne dla nas walki. Liczba jeńców doszła od 16 czerwca do 61 oficerów oraz 11,097 żołnierzy, zaś zdobyczy—do 2 dział i 54 karabinów maszynowych.

Grupa wojsk generała hrabiego v. Bothmera

Sytuacja na ogół nie uległa zmianie.

Zachodni plac boju.

Działalność bojowa na froncie naszym, skierowanym ku zachodowi, przeciwko skrzydłom angielskiemu i północnemu armji francuskiej, była również, jak w ciągu ostatnich dwóch dni, bardzo znaczna.

Na zachód od „Homme Mort“ załamały się w ogniu artylerji i karabinów maszynowych zaciekle ataki nieprzyjacielskie.

Na prawym brzegu Mozy, poprowadzony dużymi siłami przeciwko stanowiskom niemieckim na wyżynie Terre Froide, zakończył się wieczorem zupełnym niepowodzeniem Francuzów, którzy zewsząd zostali wyparci z wielkimi dla siebie stratami, częściowo po ręcznej walce w obrębie naszych linii.

Niemieckie eskadry lotnicze obrzuciły bombami obóz lotniczy pod Bas, na wschód od Doullens.

Balkański plac boju.

Nic nowego.

Naszelne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 25 czerwca:

Rosyjski plac boju.

Na Bukowinie zajęto nasze wojsko nowe pozycje między Kimpolungiem i Jakobene. Opróżniliśmy bez przeszkody ze strony nieprzyjaciela wyżyny na południe od Berhometu i Wiśnica (koło Kutów).

Na froncie galicyjskim trwa zwykła działalność artylerji. Na północny zachód od Tarnopola toczą się również walki minowe i utarczki z pomocą granatów ręcznych. Na południowy-wschód od Beresteozka odparliśmy kilka ataków. Koło Holatyna zdobyliśmy pagórki na północ od rzeczki Lipy. Nieprzyjaciel ponosił tu ciężkie straty. Na zachód od Torczy na wtargnęło wojsko nasze do pozycji nieprzyjacielskich i odparto gwałtowne ataki nocne. Nad Styrem, poza Sokulem położenie bez zmiany.

Włoski plac boju.

Na froncie nadmorskim ostrzeliwał nieprzyjaciel od czasu do czasu nasze pozycje między morzem i Mon-

te Sabotino. Na wschód od Polazzo doszło do walki na granaty ręczne. W nocy próbowali zaatakować Pisanę 3 torpedowce i 1 łódź torpedowa. Gdy nasze nadbrzeżne baterje poczęły strzelać, okręty nieprzyjacielskie uciekły.

Na froncie karyntyjskim, po odparciu przez nas ataków w odcinku Plocken, ograniczyła się działalność do akcji artylerji. W Dolomitach zła mał się atak Włochów na naszą pozycje w Ruffredo. Między Brentą a Adygą akcja słaba. Poszczególne ataki odparliśmy. W okolicy Orteru nie powiódł się atak nieprzyjacielski przed Małym Szczytem lodowym.

Balkański teren walk.

Nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler
Feldmarszałek-porucznik.

Sprawozdanie admiralioji austriackiej.

Urzędowo donoszą 25 czerwca.

D. 28 bm przed południem zatopiła nasza łódź podwodna krążownik pomocniczy typu „Principe Umberto“, któremu towarzyszył torpedowiec typu „Fourchet“. Torpedowiec ostrzeliwał łódź podwodną, a gdy powrócił do miejsca zatopienia krążownika, został również zatopiony.

Dowództwo floty.

Komunikat rosyjski.

(W. B. T.) Urzędowo donoszą dnia 24 czerwca:

Front zachodni.

Pod Hłusztą zajęliśmy rowy niemieckie. Kontratak nieprzyjaciela załamał się.

Późnym wieczorem d. 22 czerwca, silna piechota nieprzyjacielska zaatakowała brzeg Berezyny, została jednak odpędzona. Wielu zabitych leży przed naszymi przeszkodami.

Na zachodzie od Turczyna w naszym ciągu toczy się zacięta walka. Wszystkie ataki nieprzyjaciela w okolicy Zubina zostały odparte. Atak nieprzyjaciela w okolicy Przymotyłów załamał się wśród wielkich dla niego strat.

Jeden z naszych pułków wtargnął na zachodzie od Radziwiłowa do rowów nieprzyjacielskich i wziął jeńców.

Nieprzyjacielska eskadra lotnicza rzuciła kilka bomb na Wutnie (?) i Począjew.

Wojska nasze zdobyły wczoraj wieczorem wzgórze pod Rybnicą, a następnie miasto Kuty.

Front kaukaski.

W odcinku Trebizondy wykonali dnia 22-go czerwca Turcy atak, zostali jednak z ciężkimi stratami odparci.

Jeden z naszych latawców obrzucił skutecznie bombami Mamachatum.

Walki lotnicze.

Z Londynu donoszą komunikat kwatery głównej z dnia 28 bm.

Wczoraj, przy sprzyjającej pogodzie, panowało ożywiona działalność lotnicza. Stoczono 22 walki napowietrzne, z których większość pozostała nierozstrzygnięta. Dwa aeroplany angielskie uległy strąceniu.

Anglia nie chce pokoju.

Prezydent urzędu oświaty, Artur Henderson, wygłosił mowę w North-hamptonshire, w której wystrzegali słuchaczów, ażeby się wystrzegali przedwczesnych omawiań pokojowych. Kraj nie chce przyspieszonego pokoju, mówił, lecz zgodzi się tylko na

taki, który się oprze na zasadach sprawiedliwości i honoru. Stanowczo musimy się bronić wszelkimi siłami przeciw układom poniżającym. Końca wojny jeszcze nie widać. Nieprzyjaciel przechwala się, że Anglja jest zwyciężona. Ale Anglja wie lepiej, jak się ma. Na wodzie trzymamy nieprzyjaciela silniej niż kiedykolwiek.

Odpowiedź hr. Tiszy.

Na depezę, którą przesłał hr. Biliński wysłał do prezesa ministrów, hr. Tiszy, nadeszła następująca odpowiedź:

„Dziękując Waszej Eksceleencji najgorzej za telegram, chcę zapewnić Waszą Ekscelencję, że rząd węgierski wraz z innymi powołanymi czynnikami pracuje z radością nad polskim problematem.

Żywię sobie nadzieję, że wypróbowanym przywódcem narodu polskiego powiedzie się pogodzić jego życzenia z danymi politycznymi możliwościami i że wspólnymi siłami stworzymy trwałe dzieło dla wspólnej dobra.“

Pies czy kot.

Holenderski „Handelsblad“ pisze w artykule wstępnym, między innymi, co następuje:

„Dla nas, reszty neutralnych, z postępowania koalicji względem Grecji wypływa nakaz taki: Nie dać się przestraszyć żadnej ze stron wojujących. Bo ostatecznie wszystko jedno, czy ugryźć ma nas pies, czy też kot.“

Nacisk na Holandję.

Jak się dowiaduje „Maasbode“, mocarstwa koalicji zażądały od Holandji jagniał i skopów, dalej trzeciej części wyprodukowanego w Holandji sera, oraz ćwierć produkcji masła wywożone były tylko do nieokupowanych terytoriów koalicji.

Nacisk na Rumunję.

Mocarstwa czwóroporzemia miały ostatecznie postanowienie wywarcie takiego nacisku na Rumunję, który zmusi rząd rumuński do zajęcia stanowiska wyraźnego i opowiedzenia się po jednej lub po drugiej stronie. Koalicja zatem spróbować chce teraz na Rumunji sposobów, zastosowanych względem Grecji.

Ustępstwa Grecji.

Z Genewy donoszą do „Vossische Ztg.“: Według depeż, otrzymanych przez dzienniki paryskie z Aten, nacelnik policji ateńskiej, oraz jego sekretarz, a dalej komendant placu w Atenach, których usunięcia żądała koalicja w swoim ultimatum, opuścili zajmowane stanowiska.

Nowy prezes ministrów, Zaimis, potwierdził na piśmie zapewnienia, dane już ustnie przedstawicielom koalicji, że rząd grecki zobowiązuje się do wypełnienia wszystkich żądań, wymienionych w nocie koalicji z dnia 21 b. m.

Zmniejszenie gazet.

Przewidywane od dość już dawna przymusowe ograniczenie użytkowania papieru przeznaczonego do druku wchodzi obecnie w życie rozporządzeniem kanclerskim.

Rozporządzenie obejmuje 15 paragrafów.

Ogólniejsze znaczenie ma paragraf 8, zabraniający dostarczania egzemplarzy bezpłatnych i reklamowych, z wyjątkiem egzemplarzy bezpłatnych dla współpracowników, szpitali i przytułków dla żołnierzy; instytucje te jak i współpracownicy otrzymywały jednak nie mogą więcej niż po jednym egzemplarzu. Dozwolone jest również dostarczanie egzemplarzy dowodowych dla inserentów.

W sprawie skautu.

Wobec napaści autora Kroniki „Gazety Częstochowskiej” w № 143 na organizację skautową, z okazji jej udziału w procesy Bożego Ciała, uważam ze swego stanowiska za konieczne zabrać publicznie głos i wyrazić teje organizacyi młodocianej swe wielkie uznanie, że, biorąc udział łącznie z całą młodzieżą polską w rzezonym uroczystym pochodzie religijnym, dała wyraz jawny swych przekonań katolickich. Zachowanie się jej w tym akcie było pełne powagi i skromności.

Mam głębokie przeświadczenie, iż skaut wśród młodzieży, tak w organizacyi męskiej, jak i żeńskiej, prowadzony pod opieką doświadczonych na polu wychowawczem kierowników, a pod hasłem „Bóg i Ojczyzna”, będzie jedną z wielkich dźwigni zdrowego życia narodowego.

Słuszną tedy jest rzeczą, aby te młoda i dzielna latorośl w interesie narodowym całą siłą w rozwoju poprzeć i serdeczną ojcowską miłością otoczyć, a w razie potrzeby i osłonić.

Ks. M. Fulman.

Częstochowa 27 czerwca 1916 r.

Szanowny Panie Redaktorze!

Niniejszem mamy zaszczyt zwrócić się z prośbą do Sz. Pana Redaktora o zamieszczenie w swym poczytnym „Gońcu Częstoch.” następującego oświadczenia:

My niżej podpisani uważamy za rzecz uchybiającą wdawanie się w polemikę z redakcją „Gazety Częstochowskiej” w sprawie napaści na skaut („Gaz. Częst.” № 143 Kronika tygodniowa), stwierdzamy tylko pożytek i doniosłość męskiej i żeńskiej pracy skautowej oraz uważamy za uwłaczające honorowi obywatela Polaka podejmowanie zarzutów podanych przez p. Bar.

Chcąc następnie obronić młodzież przed nowymi zarzutami, stwierdzamy, że znajduje się ona pod odpowiedzialną opieką starszych.

Częstochowa, 26—6—1916 r.

(podpisy):

Ks. W. Kneblewski, prefekt
St. Biernacki
W. Szudejko
W. Chrzanowska
Fr. Edmund Nowak
Zygmunt Nowicki
F. Pruffer
F. Ebert
Wacław Naziembło.

— B —

KRONIKA

Dr. Helfferich w Częstochowie.

W poniedziałek pośpiesznym pociągami południowym przybył do Częstochowy na parę godzin w przejeździe do Warszawy J. E. minister-sekretarz stanu spraw wewnętrznych Rzeszy Niemieckiej Dr. Helfferich w towarzystwie dyrektora Ministerjum i dwóch radców ministerjalnych. Spokany na dworcu przez Naczelnika Zarządu Cywilnego, Burmistrza i przedstawicieli innych władz J. E. zwiedził Jasną Górę, poczem opuścił Częstochowę, odjeżdżając ku stolicy.

4 gimnazjum W. Szudejki.

Dzisiaj we środę 28 czerwca o godz. 9 rano w Kaplicy Matki Boskiej na Jasnej Górze odprawione będzie nabożeństwo na intencję zakończenia roku szkolnego w gimnazjum dyr. W. Szudejki. Podczas nabożeństwa chórz szkolny wykona pienia religijne. Po nabożeństwie odbędzie się w gimnazjum uroczysty akt szkolny, podczas którego rozdane będą świadectwa maturalne i cenzury.

Akt szkolny.

Dzisiaj we środę o g. 9 rano w Kościółku Im. Marii odbędzie się uroczyste nabożeństwo na intencję zakończenia roku szkolnego w gimnazjum Tow. Opieki Szkolnej. Chór i orkiestra smyczkowa wykonają odpowiadające utwory. O godz. 11 w gmachu gimnazjum odbędzie się akt zakończenia roku szkolnego. O godz. 2 po południu wycieczka, w której wezmą udział uczniowie i kandydaci przyjęci do gimnazjum. Na powyższe uroczystości szkoła zaprasza rodziców.

Wystawa pracy kobiet w Częstochowie.

W końcu sierpnia, lub w początkach września w Muzeum Hygienicznym w parku Staszica otwarta będzie wystawa pracy kobiet. Dochód z wystawy przeznaczony będzie na rzecz jednej z instytucji filantropijnych naszego miasta. — Blższych szczegółów udzielimy naszym czytelnikom niebawem.

Przedłużenie wystaw do czwartku.

Wystawa pamiątek polskich oraz szkolna otwarte teraz na korzyść Tow. Krajoznawczego będą jeszcze do czwartku włącznie tylko od g. 3 do 8 wieczorem.

Wczoraj zwiedziła wystawę przeszło 100 osób.

Objaśnień udzielali członkowie komitetu wystawowego pp. Stanisław Rumszewicz, Edmund Sakowski i Edmund Sojecki.

Śród zwiedzających były uczennice 5, 6 i 7 klasy pensji p. Z. Garzteckiej i J. Steinbok wraz z przełożoną i nauczycielkami.

Ucieczka skazańców.

Wczoraj rano o godz. 3 min. 30 zasądzeni w dniu 24 bm. za morderstwo Goździukowej na dożywotnie ciężkie roboty Władysław Dudek, oraz za morderstwo Wojciecha Pełki na śmierć Wacowski, przepłiwawszy kajdany i kraty w oknie zdołali zbiec z więzienia przez ogród w kierunku ulicy Jasnej.

Nieobecność ich atoli natychmiast spostrzeżono, zarządzając energiczny pościg, który ujął Dudka, podczas gdy Wacowski zdołał zbiec.

Władze zwracają się do całego uciążliwego społeczeństwa o współdziałanie w ujściu tego niebezpiecznego bandyty i mordercy, który zabijając dla 8 rb. na Sachalinie Pełkę, pozostawił po nim 8 osieroconych członków rodziny bez chleba.

Z egzaminów w Szkole Muzycznej L. Wawrzynowicza.

Egzamina w Szkole Muzycznej L. Wawrzynowicza rozpoczęły się w dniu 28 czerwca od gry fortepianowej (kl. pr. L. Wawrzynowicza), gry skrzypcowej (kl. p. Szczepańskiego), śpiewu liturgicznego (kl. p. Drobia), oraz z przedmiotów teoretycznych: jak — zasad muzyki, harmonizacji i modulacji, historii muzyki, kontrpunktu i instrumentacji.

Ukończyli szkołę pp. Serwiljan Rybacki, Henryk Buczyński, Leona Cho-

chołówna i Zygmunt Dragowski — wszyscy na fortepian — w różnych stopniach kwalifikacji. P. Rybacki pragnąc pogłębić studia, objawił chęć dalszej jeszcze pracy nad fortepianem w szkole pod kierunkiem prof. L. Wawrzynowicza, co świadczy o nim nader chwalebnie.

Na organy studia ukończyli pp. Kwaśniewski Feliks, Mączka Tomasz i Cakus Michał.

Na zakończenie uczenie i uczniowie odegrali szereg utworów: Griega, Mezzacapo, Bertiniego, Mendelssohna, Hertzta, Mozarta, Liszta, Chopina i innych, zaś pp. Rybacki i Buczyński, którzy przeszli naukę kontrpunktu i tworzenia motetów pod kierunkiem prof. L. Wawrzynowicza — odegrali własnej kompozycji preludja, poczem w obecności rodziców, profesorów i wszystkich uczących się odczytany został rezultat szczegółowej egzaminów i wymienione nazwiska zasługujących na wyróżnienie za pilność w naukach i pracowitość.

Godne naśladowania.

W chwili, kiedy warunki bytu materialnego tak się składają, że większość z nas myśli wyłącznie o zabezpieczeniu samego siebie, lub co najwyżej sobie najbliższych, godnym zaznaczenia jako fakt niezwykle dodatni, jest akt nr. 1046 zawarty w dniu 21 czerwca 1916 r. przed rejentem Wład. Jeżewskim, mocą którego pp. Zygmunt Snawadzki, Jan Mecner i Zygmunt Sawicki zawiązują spółkę eksploatacji żwiru z kapitałem rb. 15,000 na czas nieograniczony.

Po ukończeniu eksploatacji kapitał rezerwy przeznaczony ma być na poparcie oświaty i w tym celu podzielony na dwie równe części użyty będzie na dwa fundusze stypendjalne, mianowicie: 1) odsetki jednej połowy t. j. od rb. 15,000 służyć będą dla polskiej dziatwy szkoły w Zawierciu, 2) odsetki drugiej połowy t. j. od 15,000 stanowią będą fundusz zapomogowy dla tych uczni pochodzenia polskiego i religji rzymsko-katolickiej, którzy ukończywszy szkołę, zapragną kształcić się dalej poza Zawierciem.

Jeszcze raz zaakcentować należy obywatelski ten postępek ludzi, poza własną korzyścią dbających o dobro społeczne.

Z powiatowej konferencji kooperatyw.

W niedzielę d. 25 b. m. w lokalu częstochowskiego Stowarzyszenia Spożywczoego „Nasza Piekarnia” odbyła się konferencja delegatów stowarzyszeń spożywczych powiatu częstochowskiego, w której wzięło udział około 80 osób z dwunastu stowarzyszeń.

Tematem obrad były bieżące sprawy stowarzyszeń i przedsięwzięcie środków ku ich rozwojowi a w tym celu postanowiono utworzyć Radę Okręgową stowarzyszeń i w przyszłości stworzyć agenturę stowarzyszeń. Zebranie miało przebieg poważny i rzeczowy.

Z pensji na pensji pp. Z. Garzteckiej i J. Steinbok.

W poniedziałek o godz. 4 po poł. jedną z sal pensji pp. Z. Garzteckiej i J. Steinbok wypełnili rodzice, nauczycielki, wychowawcy, oraz młodzież. Liczne reprezentowane było też duchowieństwo przybyli ka. kan. M. Fulman, ks. kan. M. Ciesielski, ks. Zawadzki i ks. prof. Cesarz.

Popis rozpoczęły śpiewy choralne, poczem nastąpiły deklamacje pp. Stan. Krakowieckiej (kl. 6), Zof. Kawieckiej (kl. 1), Jan. Woźniakówny (kl. 5); djałog Maryohny Markesiewiczówny i Heloi Plucikówny; monologi

pp. Jan. Biedrzyckiej i Olesi Ignatow skiej tudzież popis muzyczny p. Leok. Kreterówny.

Przemawiała do maturzystek przełożona w serdecznych słowach żegnając je i ukazując im szczerne ideały miłości i poświęcenia; na co odpowiedziała jedna z maturzystek, Marja Biedrzycka, dziękując w imieniu kołżanek za troskliwą macierzyńską opiekę, serce i trudy, podejmowane w celu kształcenia ich serc i umysłu. Słowa podziękowania zwróciła też i do personelu nauczycielskiego wyrażając mu serdeczną wdzięczność.

Przemówił też ks. prefekt Jan Cesarz, w gorących słowach zachęcając maturzystki do wprowadzenia w czyn tych zasad i wiedzy, jakie zdobyły w szkole.

Uroczystość szkolną zakończył popis gimnastyczny, skąd liczne grono gości udało się do sali, gdzie urządzono wystawę rysunków i robót uczeń, bardzo bogato reprezentowanych i artystycznie wykonanych pod kierunkiem p. Kl. Dornheimówny. Z

prac tych wyróżniają się hafty, roboty tiulowe, sznurkowe itp. pp. L. Kreterówny, H. Kawieckiej, Ap. Kocińskiej, Ot. Chmurskiej, Teod. Glińskiej, Stef. Szczepanowskiej, Hal. Tomaszewskiej, Almy Kriegerówny, Hel. Wójcikowskiej i Z. Kawieckiej.

Matury otrzymały: Marja Matiuszynówna, Marja Biedrzycka, Marja Hoenigmanówna, Marja Myszowska, Marja Makoszevska, Aniela Kurasówna, Zofja Mandatówna, Stanisława Maliszewska i Marja Wróblewska.

Podziękowanie.

Dotknięci poniedziałkowym wypadkiem uderzenia piorunu na polu obok posesji A. Prokopa składają serdeczne podziękowanie D-rowsi p. Tomaszewskiemu, który mimo znacznej odległości zamieszkania, w kilka minut po zawiadomieniu przybył na miejsce wypadku i dzięki jego na tychmiastowej pomocy kontuzjowane żony braci Baltów przychodzą do zdrowia.

Kradzież krowy.

Krowę czarną dziesięcioletnią u-

prowadzili nieznanymi sprawcy w nocy z obory Feliksa Bańcerka we wsi Wojnowice w gminie Gidle. Poszkodowany oblicza swą stratę na rb. 400.

Reportuar.

Dzisiaj we środę:

Paryski — „Morderca” — komedia w 1 akcie Edmunda About i obrazy kinematograficzne.

Odeon — Obrazy kinematograficzne.

Palais de Glace — Obrazy kinematograficzne.

Potrzebna kucharka na wieś obznajmiona z chowem drobiu. Świadczenia wymagane. Wiadomość w Administracji Gońca. 453-

Zgubiono w Myszkowie książeczkę Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej; Nr. 13818. Johnny Bielada. 451-

Wezmę w dzierżawę ogród owocowy w mieście lub na wsi. Oferty w Gońcu sub „Ogród” 452-

Uczeń 5-tej klasy poszukuje korepetycji lub kondycji na wieś. Wiadomość w Administracji Gońca.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od Soboty 24-go Czerwca 1916 roku i dni następujących:

WIELKI PROGRAM!!! NIEWIDZIANY w CZĘSTOCHOWIE!!!

LEPAIN Król Apaszów Paryskich

Wspaniały dramat w 5-ciu wielkich częściach.

JAK PRA WPADE (wyborna kom.) || ZBIERANIE SORU PALMOWEGO (Zdjęcia z natury)

Nowość

Na scenie

Nowość

MORDERCA

Komedja w 1-ym akcie Edm. About.

Teatr „ODEON”

Program od wtorku 27 Czerwca do soboty i Lipca 1916 roku.

Lekomyślność

Dramat obyczajowy w 4-eh częściach, osnuty na przygodach młodego dziewczęcia w wielkim mieście. W wykonaniu artystów kopenhagskich.

Część 1-a: Pokusy wielkiego miasta.

|| Część 3-a: Wspaniach złych ludzi.

— 2-a: Odwieczna historia.

|| — 4-a: Uratowana.

W SZAFIE POD KLUCZEM

Arcywesola komedja amerykańska w 2-eh częściach.

Co się znajduje w kropli brudnej wody (naukowe.)

CENY MIEJSC WYKŁE. — SZCZEGÓŁY w PROGRAMACH.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.

przyjmuje codziennie

od 9-11 i od 3-7 wieczorem.

LEKARZ DENTYSTA

Stefan BARYLSKI

ul. Panny Maryi № 41.

przyjmuje od 10-12 i od 3-8 pp.

w Krzepicach co czwartki każdego tygodnia

Prenumeraty Pism miejscowych, krajowych i zagranicznych z odnośnieniem do domu przyjmuję w każdym czasie Kantor Pism ul. Panny Maryi № 24 (róg Teatralnej).

Koza do sprzedania dająca 3 kw. mleka dziennie. Wiadomość ul. Krakowska nr. 62 róg Małej 450-

Poszukuje Marii Starkiewicz w jej osobistym interesie, proszę się zgłosić ul. św. Barbary Nr. 30 m. 3

Stępół uczciwy, pracowity znajdzie zajęcie za odpowiedniemi wynagrodzeniem. Wiadomość w Administracji Gońca.

PRACOWNIA

Sukien damskich i dziecięcych

„WIKTORJI”

ul. Panny Maryi № 52 m. 5. II p.

przyjmuje do szycia bieliznę.

w Apollo „PALAIS de GLACE” ul. Panny Maryi 12.

Dzisiaj premiera

Ostatnie najbogatsze arcydzieło wszechświatowej firmy „Cines”

„SALAMBO”

Wielki dramat dziejowy w 6 cz. z prologiem. Inscenizował głośny pisarz **Gabriel D'Annunzio**. Obraz ten, w którym bierze udział 10,000 osób i wystawa którego kosztowała 4,000,000 marek cieszył się w Warszawie w Palais de Glace olbrzymim powodzeniem

W ciągu 10-ciu dni zwidziło go przeszło 50,000 osób.

Orkiestra koncertowa powiększona pod dyr. p. Zaleberga i muzyka stosuje się do programu. — Szczegóły w programach. Ceny miejsc podwyższone od 35 kop. do 60 kop.

Redaktor i wydawca r. D. Wilkoszewski

Kierownik Literacki F. J. Galiński.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.